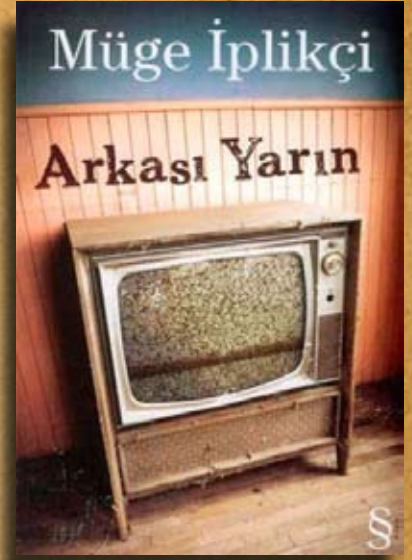

“İç Seslerin Yarına Yolculuğu”

Cumhuriyet

Müge İplikçi kitabında yeni bir dil ve kurgu arayışıyla ‘yönsüz ve haritasız’ yaşamlardan kesitler sunuyor

* “Tüm hızıyla önümüzden akıp giden hayattan sadece parçaları yakalayabiliriz; bazen de, ki o çoğunlukladır, yakalayamayız. Ben hayatın bu yanını görüyorum, bu yanını yakaladım, diyorum kitaplarımda. Yine de sizinle şunu paylaşmak isterim: Bugüne kadar okurumla istediğim coşkuyla buluşamadım.”

“Uzun, yılankavi bir kuyruğun sonunda gidiyordu Suna. Yeryüzünde bir koridor, gökyüzünde bir hayali sınırsızlığın üstünde gidiyordu sanki; dışardan bakıldı mı önemi ve değeri kendine atfedilen önem ve değerden kaynaklı, sözümona bir gereklilik kuyruğunda zamanını ve anını tüketiyordu. İçerden bakıldığında bir dizi anlamsızlığın merkezinde duruyordu. Kazandıkları kaybettiklerine eş olan bir kadındı. Bir başka yolculuktan yaşadığı şimdi-kendi sesinin yankısını duyarak yaşadığı şimdi-bir başka yolculuğa kadar haritasız, yönsüz...”

Bir yolun çeşitli yerlerine ve yönlerine serpilmiş insanlar... Gerçek ve gerçek olmayanın ince sınırında, belirsiz zamanlar içinde farklı yolculuklar... Süreklilik ve çıkışsızlığın birlikteliği... Bugünün ardından gelecek olanın beklentisi, yani ‘Arkası Yarın’. Müge İplikçi’nin Can Yayınları’ndan çıkan ‘Arkası Yarın’ adlı öykü kitabı, yazarın üçüncü öykü kitabı. Son öykü kitabıyla yine temelde kadını ele alıyor ve sıradan insanların yaşamlarından kesitler sunuyor. İplikçi, kalıp gerçekliklere karşı durarak ‘iç ses’lere kulak vermeye davet ediyor okuyucuyu. Ayrıntıdaki giz, bilmeceye dönüşüyor. Matematiksel bir kurgu anlayışıyla bütünün parçalarını bir araya getirirken belki de parçaların bir bütün oluşturmak zorunda olmadığını fısıldıyor dikkatli okuyucuya.

- ‘Arkası Yarın’da da diğer kitaplarınızda olduğu gibi yeni bir dil yaratmanın peşinde olduğunuz görülüyor. Bu anlamda ‘Arkası Yarın’, yazılma aşamasında nasıl bir süreç geçirdi?

Yeni bir dil yaratmak, yeni bir Türkçe yaratmak değil. Bunun altını çizelim bir defa. Benim sorunum ‘dilin’ kendisiyle ilgili. Dilin bizleri nasıl dizginlediği ile ilgili bir soru işareti taşıyorum içimde. Onun bizi kuşattığı gerçeğinin elbette farkındayım, bu kuşatmanın hangi bedellerle ya da ödüllerle karşılık bulduğunun da. Dolayısıyla onu, ideolojinin ve kültürün bir aracı hatta bir doku halinde algılıyorum. Türkçeye karşı bir tavır değil bu. Gelelim Arkası Yarın’a. Söz dizimlerinin farklı kullanımının yanı sıra zaman geçişleriyle de desteklediğim bir üslup var kitapta.

Matematiksel, bir yandan da karmaşık bir kurgu netliği, sonucu sunmayan finaller... Tüm bunlar ‘gerçek’in ‘biricik’ olmadığını gösteren bir kurgu arayışı mı?

Karmaşık gibi görünüyorsa da ucunu bulduğunuzda çorap sökücü gibi gelecek bir kurgu vardır ‘Arkası

Yarın'daki tüm öykülerde. Matematikselliği bu yüzden. "Bakın ben aslında burada bunu demek istedim," demek yazarlığı aşsa da ben yine de diyeceğim, böyle demekten kendimi alamıyorum çünkü: İnanın, bu öykülerde baş, gelişme ve son var. Sadece yerleri değişik, sadece sunumları farklı.

Kurguyu tersyüz etmenin, farklı bir dili geçmenin okura yüklediği sorumluluklar nelerdir? Okurun ortaya koyduğunuz şeyi sahiplenmesi, dahil olması ne kadar önemli?

Okura sorumluluk yüklüyorum, bu doğru. Ancak anlaşılabilirlik adına bir sorumluluk değil bu, paylaşmak adına bir sorumluluk. Tüm hızıyla önümüzden akıp giden hayat, bunun bir kanıtıdır. Sadece parçaları yakalayabiliriz; bazen de, ki o çoğunlukladır, yakalayamayız. Ben hayatın bu yanını görüyorum, bu yanını yakaladım, diyorum kitaplarımda. Yine de sizinle şunu paylaşmak isterim: Bugüne kadar okurumla istediğim coşkuyla buluşamadım.

Zaman belirsizliğinin yanında anlatıcının da çoğullaştığı ve kadın kadar erkeğin de ezilmişliği saklı öykülerde...

Öykülerin kimisinde birden çok anlatıcı olması kurgunun tersyüz edilmişliğini destekliyor. Amaç teksesliliği bölmek, öyküdeki otoriteyi parçalamak. Ayrıca öykülerin hiçbirinde görmüş geçirmiş bir anlatıcıya rastlamayız.

'Arkası Yarın' adı bir oyalama, kandırmaca sürecinin varlığına işaret ediyor. 'Ters yollara' sapmak da çıkışsızlığı pekiştirerek karamsar bir tablo sunmuyor mu?

Arkası Yarın, bir oyalama olduğu kadar, bir devamlılık da içerdiği için sevdiğim bir ad. Sabitliği devamlılığından kaynaklı; önemli bir dinamizm var içinde bu yüzden. Ritim aynı, ses aynı ama istediğiniz yerde inip istediğiniz yerde binebilirsiniz. Sizin iç sesinize bağlı. Ters ya da düz yolların bu açıdan pek önemi yok. Bir yolu ters ya da düz yapan kafanızdaki terler ve düzlerdir. Kitaptaki bir öyküde 'Yitirilen yollar değil yönlerdi oysa' derken kendi iç sesimizin kavramlar ve kavramsallaştırdıklarımız arasında nasıl cılız bir yere sahip olduğunun altını çizmeye çalışmışım. Bu durum kadın, erkek bütün insanları ilgilendiriyor.

Türk edebiyatında özellikle son dönemlerde bireysel bir edebiyat dilinin varlığı göze çarpıyor. Sizce bu değişimin kaynakları nelerdir?

12 Eylül'ün hayatlara ve kültüre indirmiş olduğu gerçek darbenin sonucudur bu. Bu anlamda çok başarılı bir darbedir. Beynimizi, ruhumuzu boş çuvallara çevirmiştir. Bana öyle geliyor ki günümüz edebiyatının güvensizliği, hayal kırıklığı ve çaresizliğinin esin perisi oralardan besleniyor.